

عنوان دستورالعمل :

دستورات دارویی خودبخود متوقف شونده Automatic Stop/ Orders(ASO)

کد: WIM 18-05	شماره ویرایش: ۱۱	تاریخ تصویب و ابلاغ: ۱۴۰۵/۲/۲۰
حوزه تولید: خدمات دارویی	تعداد صفحه ها: ۴	تاریخ آخرین ویرایش: ۱۴۰۵/۲/۱۷
هدایت کننده: مسئول خدمات دارویی		تاریخ بازبینی بعدی: ۱۴۰۶/۲/۲۰

اهداف:

با توجه به اهمیت وجود روند و پروسه مشخص و تعریف شده در خصوص تجویز داروهایی که پس از مدت معین یا بروز شرایط خاص برای بیمار باید متوقف یا بازبینی شوند، و همچنین پیشگیری از بروز مخاطرات احتمالی مرتبط، برقراری سیستم منظم و تعریف شده بدین منظور برای مراکز درمانی امری ضروری است. با اجرای این دستورالعمل ایمنی بیماران در قسمتی از حوزه داروئی ارتقاء و بهبود یافته و خطاهای دارویی مرتبط با تجویز داروهای خاص کاهش می یابد.

دامنه کاربرد :

تمامی بخش های درمانی

تعریف واژگان و کلمات کلیدی:

داروی خود بخود متوقف شونده: دارویی که دستور تجویز آن توسط پزشک تا مدت مشخصی اعتبار داشته و پس از آن مصرف دارو خودبخود متوقف می شود مگر اینکه مجددا پزشک معالج دارو را برای مدت معین دیگری تجویز نماید.

توقف دستور دارویی (Discontinued): پس از طی زمان مشخص از شروع تجویز و مصرف یک دارو برای بیمار، در سیستم ارسال درخواست دارویی به بخش دارویی ممکن نخواهد بود (حتی در صورت وجود دارو در بخش، پرستار بیمار از دادن دارو به بیمار امتناع خواهد کرد.) مگر آنکه روال مشخصی شده طی و مجددا دارو تجویز و درخواست گردد.

بازبینی دستور دارویی (Review): پس از طی زمان فوق، پزشک باید مجددا ادامه تجویز دارو برای یک دوره مشخص را در پرونده بیمار درج نماید. همچنین پزشک می تواند قبل از اتمام دوره فوق از یک روز قبل، تجویز مجدد دارو برای یک دوره دیگر را درج نماید.

قطع موقت مصرف دارو (Hold): به مواردی اطلاق می شود که دارو از دستور دارویی بیمار حذف نمی شود ولی مصرف آن موقتا قطع می گردد. بعنوان مثال اعمال شرط برای مصرف دارو (محدوده خاصی برای فشار خون یا ضربان قلب)، یا اینکه عارضه دارویی خاصی بروز نماید. گاهی اوقات نیز با گزارش تلفنی پرستار به پزشک معالج، دستور قطع موقت مصرف دارو تا بهبود/ تغییر شرایط بیمار یا ویزیت بعدی پزشک صادر می شود.

مصرف دارو بصورت موردی (PRN): مصرف یک دوز مشخص تجویز شده از دارو برای بیمار در صورت لزوم، شرایط لزوم تجویز و میزان کلی دریافت دارو توسط پزشک باید در دستور دارویی قید گردد.

یک بار مصرف دارو (Single Dose): دارو یک بار و معمولاً بصورت فوری برای بیمار تجویز شده و خاتمه می یابد

انتقال بیمار / تغییر شرایط بیمار :

- بیمارانی که قرار است جراحی شوند

- بیمارانی که به بخش مراقبتهای ویژه منتقل یا از آنجا به بخش عادی منتقل می شوند.

روش انجام کار :

- بخش دارویی با همکاری پزشکان بیمارستان، فهرست داروهای خود بخود متوقف شونده که مدت زمان مجاز تجویز / مصرف دارو در آن قید شده را تهیه نموده و پس از تایید در کمیته دارو به همراه این سند در اختیار بخش ها می گذارد.
- بخش دارویی با هماهنگی واحد رایانه مرکز ساختار مربوطه را در سیستم رایانه تجویز و درخواست دارو تعریف و اعمال خواهد نمود.
- واحد فناوری اطلاعات (IT) تمهیداتی را اتخاذ می نماید که بخش دارویی بتواند برای این داروها مدت مجاز تجویز و مصرف تعریف نماید و پس از این مدت، در سیستم HIS برای بخش ها و پرستاران و بخش دارویی هشدار مشخصی ارسال و مشاهده گردد. پس از مشاهده هشدار اتمام زمان مجاز تجویز دارو پرستار باید با پزشک معالج صحبت نماید، چنانچه پزشک مایل به ادامه دارو بود مجدداً درخواست دارو در سیستم ثبت می گردد. درخواست دارو در بخش دارویی با هشدار اتمام دوره مصرف مشاهده می گردد. داروساز بالینی مرکز با پزشک معالج صحبت و در صورت توافق بر ادامه درمان، درخواست دارویی تایید و به بخش ارسال خواهد شد.
- پزشک باید در شروع تجویز دستور دارویی خود طول دوره مدت درمان را برای این داروها مشخص نماید.
- پرستاران باید با توجه به این فهرست، مدت زمان مجاز تعریف شده را در کاردکس دارویی قید نموده و پس از سپری شدن مدت انقضای آن موضوع را به پزشک معالج گوشزد نمایند.
- پزشک در صورت تمایل به ادامه مدت درمان علت آن را در پرونده قید نموده و مدت زمان تمدید را مشخص می نماید.
- متخصصین داروسازی بالینی در ویزیت های روزانه یا مشاوره های دارویی به این داروها نیز توجه و نکات لازم را به اطلاع پزشک، پرستار می رسانند.
- تجویز آنتی بیوتیکها نظیر وانکومايسين و ... تا سه روز، پس از آن باید تایید شود که دارو طبق پروتکل تجویز شده است در غیر این صورت ارسال آن از بخش دارویی به بخش مربوطه قطع می گردد. جهت اطلاعات بیشتر به خط مشی تجویز آنتی بیوتیک مراجعه شود.
- ادامه مصرف ناکوتیک های تزریقی بعد از پنج روز منوط به تجویز مجدد توسط پزشک و درج در پرونده می باشد.
- ادامه اعتبار مصرف دارویی که با دستور PRN برای بیمار تجویز شده است حداکثر تا ۵ روز می باشد. پس از ۵ روز در صورت نیاز پزشک باید مجدداً دارو را با قید شرایط و PRN تجویز نماید.
- وقتی بیمار در شرایط NPO قرار می گیرد، پزشک باید مشخص نماید که داروهای خوراکی بیمار نیز موقتاً قطع شوند یا خیر. در صورت قطع موقت داروی خوراکی باید جایگزینی و مصرف سایر اشکال دارویی برای بیمار در دستور دارویی قید گردد. در صورت لزوم از مشاوره داروساز بالینی استفاده شود. کلیه موارد در پرونده بیمار ثبت گردد.
- تاریخ شروع تجویز داروهای خودبخود متوقف شونده باید توسط پرستار در کاردکس دارویی قید گردد
- داروساز بالینی باید درخواست تجدید تجویز داروهای خودبخود متوقف شونده را بخصوص در بخش های ویژه بررسی و تایید نماید.

- داروساز بالینی باید درخواست تغییر دوره تجویز داروهای خودبخود محدود شونده ارسالی از طرف پزشکان را بررسی و پس از بررسی جهت تایید نهایی در کمیته دارو مطرح نماید. پس از تصویب، تغییرات باید به بخش ها اطلاع رسانی شده و در سیستم کامپیوتری درخواست دارو وارد شود.
- در دستور دارویی بیمارانی که جهت انجام عمل جراحی در بیمارستان بستری می شوند دقیقا زمان قطع دارو قبل از انجام عمل جراحی مشخص گردد. در صورت امکان این داروها را باید در سیستم کامپیوتری درخواست دارو از داروخانه تعریف نمود. چنانچه عمل جراحی بیماری به هر دلیلی کنسل شود با توجه به زمان احتمالی برنامه ریزی شده برای عمل، شروع مصرف داروهایی که قطع شده بودند بلافاصله توسط پزشک معالج مشخص گردد.

فهرست داروهای خودبخود متوقف شونده

دارو - راه مصرف		دوره مصرف دارو
دیگوکسین تزریقی تنگ کننده های عروقی (چشمی، بینی) کتورولاک تزریقی ناکوتیک ها و ضد درد های مخدر تزریقی مپریدين دوبامین، دوبوتامین نیتروگلیسرین تزریقی شل کننده های عضلانی پانتوپرازول تزریقی (بعد از سه روز، بررسی توانایی مصرف خوراکی / گاوآژ) IVIG داروهایی که با دستور PRN تجویز می شوند کتورولاک خوراکی هپارین، انوکسپارین		۵ روز
دارو های نبولایز استنشاقی داروهای چشمی بجز داروهای ضد گلوکوم و اشک مصنوعی تغذیه تام وریدی (TPN)		۷ روز
بر اساس دستورالعمل ابلاغی وزارت بهداشت پس از ۳ روز از شروع مصرف ،ادامه تجویز برخی از آنتی بیوتیک ها باید به تایید داروساز بالینی و متخصص عفونی برسد (فرم تجویز منطقی آنتی بیوتیک ها)	آنتی بیوتیکها (بجز داروهای ضد سل): - خوراکی، موضعی و چشمی - داروهای ضد ویروس بجز آمانتادین و اسلتامیویر - ضد قارچ های خوراکی داروهای ضد درد NSAIDs و مهار کننده های Cox II کورتیکو استروئید های خوراکی مپریدين	۱۰ روز
ضد قارچ های موضعی ناکوتیک ها و ضد دردهای غیر اوپیوئیدی کورتیکواستروئید های موضعی		۳۰ روز

- داروهای آنتی کواگولان تزریقی و داروهای سداتیو مانند پروپوفول، دکسمتوتیمیدین، مخدر ها، شل کننده های عضلانی و میدازولام روزانه توسط پزشک بررسی و ادامه درمان تایید شود.
- در مورد آنتی بیوتیکهای مورد استفاده در مواردی مانند آندوکاردیت استفاده بیش از ۱۰ روز بر اساس پروتکل مجاز است لیکن لازم است پزشک بعد از ۱۰ روز بیمار را مجددا ویزیت نموده و ادامه دستور دارویی را تایید نماید.

نام و نام خانوادگی تهیه کنندگان و سمت :

- دکتر سعید افتخاری: رئیس اداره امور دارویی
- دکتر مهرداد شوندی : مسئول اعتبار بخشی دارویی
- دکتر منیره کمالی: متخصص بیماریهای عفونی
- دکتر بهزاد مومنی : مدیر خدمات پرستاری

(منابع و امکانات لازم):

- دستورالعمل وزارت بهداشت در خصوص تجویز منطقی آنتی بیوتیک

مراجع:

استانداردهای مراقبت پرستاری

۲- راهنمای موسسه جویز ایمن دارویی امریکا ISMP

نام و امضاء تأییدکننده: معاون درمان: دکتر لیلا عبدالکریمی	نام و امضاء تهیه کنندگان: مسئول اعتبار بخشی دارویی: دکتر مهرداد شوندی
نام و امضاء تصویب کننده: رئیس انستیتو: دکتر فریدون نوحی	مهر و امضاء دفتر بهبود کیفیت: دکتر بهزاد مومنی